

VOL. No. 4 ISSUE No. 3 MARCH 2018 PRICE 30/-

બાળકો અને
નવયુવાનો માટે

અંક-૩

૨૪૭, હિજરી સન ૧૪૩૯
માર્ચ - ૨૦૧૮

બેઈસ્મેહિ સુબ્હાનહૂ તઆલા

હાદી માસિકના મારા વહાલા વાંચકો!

રજબ મહીનાનો અંક આપના હાથમાં આપની સામે જ છે. આ મહીનાની ફઝીલતો અનેકગણી વધારે છે અને આ માસની મહાનતા જાણવા માટે એટલું જાણી લેવું જ પુરતું છે કે આ મહીનો અમીરૂલ મોઅમેનીન અલી અ.સ. સાથે સંબંધ ધરાવે છે. આ મહીનામાં અઈમ્મએ તાહેરીન અ.સ.ના પુણ્યશાળી જન્મથી સમગ્ર પૃથ્વી પ્રકાશિત થઈ ગઈ અને નબીયે મુકર્રમ સ.અ.વ.ને પણ આ મહીનામાં જ રિસાલત મળી તેનાથી આ માસની મહાનતા અનેકગણી વધી ગઈ છે. તેને કારણે આપણને ઈસ્લામ જેવો અદ્લાહ તબારક-વ-તઆલાનો પસંદ થએલો ધર્મ, રહેમતુલ્લિલઆલમીનની રિસાલત મળી. એ કેટલી મહાન બરકતોવાળી પળ હતી જ્યારે જીબ્રઈલ અમીન અ.સ. આપણાં પયગમ્બર સ.અ.વ.ને પ્રથમ વહીના રૂપે કહી રહ્યાં હતાં: “પઢો.”

પછી આ મહીનાની ૧૩મી તારીખે દીને ખુદા (ખુદાના ધર્મ-ઈસ્લામ)ના સંરક્ષકના પુણ્યશાળી જન્મને કારણે બનીહાશિમના કુટુંબમાં એક અનેરી પ્રસન્નતાની લહેર પ્રસરી ગઈ. ખાનએ કાઅબાની દિવાલે પોતાનામાં તિરાડ પેદા કરીને મૌલાનું સ્વાગત કરીને ફાતેમા બિન્તે અસદને મુબારકબાદી આપી અને જનાબ અબુતાલિબ અ.સ.ને પોતાના ભત્રીજાનો સંરક્ષક મળી ગયો અને દીન (ધર્મ) નો સંરક્ષક પણ!!!

આ માસના આઅમાલ અને ખાસ કરીને એ દુઆઓ જે દરરોજ પઢવાની તાકીદ કરવામાં આવી છે તે પઢવી જરૂરી છે.

આ મહીનામાં અમારા વાંચકો પરીક્ષાઓની તૈયારીમાં હશે અથવા પરીક્ષા આપી રહ્યાં હશે. અમો “હાદી માસિક”ના સેવકો અમારા પ્રિયજનોની પરીક્ષાઓમાં સારા ગુણ મેળવીને સફળતાની દુઆ ગુજારીએ છીએ જેથી તમો સારા ગુણ મેળવી ઝળહળતી સફળતા મેળવીને આપના માતા-પિતા માટે ગર્વ લેવાનું કારણ બનવા ઉપરાંત સમગ્ર કોમ માટે પણ ગર્વ લેવાનું કારણ બનો. મનુષ્યનો સર્વશ્રેષ્ઠ શણગાર પણ જ્ઞાન જ છે ને!

આ મહીનામાં આપણી બધાની જવાબદારી છે કે આપણી દુઆઓમાં વિશ્વશાંતિ અને આપણાં બંધુઓ ખાસ કરીને સઉદી અરબસ્તાન, બેહરૈન, યમન, સિરીયા, ઈરાક અને પાકિસ્તાનમાં રહેવાવાળાઓ માટે દુઆ કરીએ. તેમની સલામતી અને સંરક્ષણ માટે મુનાજાત કરીએ. અમો પરવરદિગારે આલમની બારગાહમાં તેમની સલામતી માટે દુઆ ગુજારીએ છીએ.

વસ્સલામ

ઝેરે સરપરસ્તી હઝરતો હુજૂત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી
સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અફઝર
સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ
તાલીમ રેઝા અજમેરી
એહસાન અલી રિઝવી

અનુવાહક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર
9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

અમદાવાદ: (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬
(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮
(૩) ઝાકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪
ભાવનગર: મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪
મહુવા: મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭
કાણોદર: નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧
મેતા: મોહસીનભાઈ કડીવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮
ભરૂચ: મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

ઘોળકા: કમરઅલી મોમીન
અંજાર: રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧
રૂસ્તમપૂરા: સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨
રાજૂલા: મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦
સેલવાસા: ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮
સિહોર: હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮
કચ્છ: મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦
ડેડીયાપાડા: રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

ખાસ નોંધ: સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.

વિગતો માટે સંપર્ક :

(રહ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વટ્પા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: hadimasik@yahoo.com Website: www.hadikids.org

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા 300/-

ઈમામ અલી અ.સ.નું બાળપણ

ઈમામ અલી અ.સ.નો પુણ્યશાળી જન્મ સને ૩૦ આમુલફીલના ૨૪બ માસની તેરમી તારીખે ખાનએ કાઅબામાં થયો હતો. આપ અ.સ. થોડાક વરસના હતાં ત્યારે મક્કા શહેરમાં દુકાળ પડ્યો હતો. આપ અ.સ.ના આદરણીય પિતા જનાબ અબૂતાલિબ (અ.સ.)નું કુટુંબ મોટું હતું અને દુકાળના સમયગાળામાં તે સમગ્ર કુટુંબનું ભરણ પોષણ આપના માટે દુષ્કર થઈ ગયું હતું; તેથી આપણાં વહાલા નબી સ.અ.વ. અને તેમના બે કાકાઓ જનાબ અબ્બાસ અ.સ. અને હમ્ઝા અ.સ.એ આ બાબતે જનાબ અબૂતાલિબની સહાયતા કરવાનું નક્કી કર્યું અને તે પ્રમાણે જનાબ અબૂતાલિબ અ.સ.ના પુત્રો પૈકી જનાબ જાઅફરને જનાબ અબ્બાસ અ.સ., જનાબ તાલિબને જનાબ હમ્ઝા અ.સ. અને હઝરત મુહમ્મદ સ.અ.વ. જનાબ ઈમામ અલી અ.સ.ને પોતાને ઘરે લઈ આવ્યાં. (ઈબ્ને હિશામ, ભાગ ૧, પાન નં ૨૩૬; મજલિસી, ભાગ ૩૫, પાન નં ૧૧૮)

આપ અ.સ.નું શિક્ષણ અને ઉછેર:-

ઐતિહાસિક તથ્યો પ્રમાણે હઝરત અલી અ.સ. રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ના ઘરે આવી ગયાં તેનું કારણ દુષ્કાળ ગણાય છે પરંતુ ઈમામ અલી અ.સ.ની રચનાઓમાં આ બાબતનો કોઈ ઈશારો સુધ્ધાં મળતો નથી અને એવું લાગે છે કે હઝરત અલી અ.સ. રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ના ઘરે રહેવા ચાલ્યાં જાય અને આપ અ.સ.નું પાલન-પોષણ, ઉછેર, શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણ ખુદાના રસૂલની સીધી દેખરેખમાં જ થાય તે અલ્લાહની ઈચ્છા પ્રમાણે અને અલ્લાહની આજ્ઞાના અમલના કાજે થયું હતું. જેથી કરીને અલ્લાહના નબી અલ્લાહના વલીનું શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણ અને ઉછેર

અલ્લાહની ઈચ્છાનુસાર અને અલ્લાહની આજ્ઞાઓ પ્રમાણે કરે અને હઝરત અલી અ.સ. નબીઓના સરદારના જ્ઞાનના ખજાનાને સીધેસીધો મેળવી લે. જો કે એ પણ હકીકત જ છે કે આ પહેલાં પણ રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.નું જુદું ઘર નહોતું અને જ્યારે ઈમામ અલી અ.સ.નો જન્મ થયો ત્યારે રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. પોતે જ જનાબ અબૂતાલિબ અ.સ.ની છત્રછાયામાં રહેતાં હતાં અને ઈમામ અલી અ.સ.ના ઉછેર અને પ્રશિક્ષણનો પ્રારંભ પણ ત્યાં જ થઈ ગયો હતો.

રિવાયતમાં એવું વર્ણન છે કે જ્યારે હઝરત અલી અ.સ.નો જન્મ થયો ત્યારે પહેલાં દિવસથી રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. આપ અ.સ.ને પોતાના નાના ભાઈ અથવા પોતાના જ સંતાન તરીકે ગણતાં હતાં અને આપ અ.સ.ના ઉછેર, શિક્ષણ, પ્રશિક્ષણમાં જનાબ ફાતેમા બિન્તે અસદ સલા.ને સહાયતા કરતાં હતાં. આપ અ.સ.ના પારણાં પાસે કલાકો સુધી બેસી રહેતાં હતાં અથવા તો ઈમામ અલી અ.સ.ને પોતાના પુણ્યશાળી ખોળામાં લઈ લેતાં હતાં. આપ અ.સ.ને પોતાના પવિત્ર હાથે જમાડતાં અને પોતાની સાથે જ સુવડાવતાં હતાં. (અઅયાનુશ્શીઆ, ભાગ ૧, પાન નં ૩૩૫; સિરતે ઈબ્ને હિશામ, ભાગ ૧, ૧૮૭ અને ૧૨૪૫)

જ્યારે હઝરત અલી અ.સ. થોડાક મોટા થયા અને બોલવાનું શરૂ કર્યું ત્યારે રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. એ જ આપને બોલતાં શીખવાડવાની જવાબદારી સંભાળી લીધી. આપ સ.અ.વ. અલી અ.સ.ને પોતાના ખભે ઉચકી લેતાં અને પર્વતીય વિસ્તારો અને મેદાનોમાં લઈ જતાં અને આપ અ.સ. સાથે વાતો કરતાં હતાં અને આપ અ.સ.ના જિજ્ઞાસાપૂર્ણ સવાલોના જવાબો આપતાં હતાં. આમ અલી અ.સ. રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ના કુટુંબના જ સભ્ય હતાં અને હમેશાં આપ સ.અ.વ.ની સાથે જ રહેતાં હતાં. (નહજુલ બલાગાહ, ખુલ્બએ કાસેઆ, પાન નં ૩૦૦)

આ સતત સાથે રહેવાને કારણે જ સુન્ની અને શીઆ બંને પંથના હદીસના પુસ્તકો લખનાર વિદ્વાનો (મુહદ્દેસીન)એ લખ્યું છે કે રસૂલે અકરમ સ.અ.વ. એ ઈમામ અલી અ.સ.ને સંબોધીને ફરમાવ્યું છે કે: “અન્તા મિન્ની વ અના મિન્કા.”

અર્થાત: “(હે અલી (અ.સ.)! તમો મારા અસ્તિત્વનો જ એક ભાગ છો અને હું તમારા અસ્તિત્વનો.” (સહીહ તિરમિઝી, ભાગ ૨, પાન નં ૨૯૭-૨૯૮; મુસ્નદે ઈબ્ને હંબલ, ભાગ ૧, પાન નં ૧૦૮ અને ૩૩૦) તેવી જ રીતે એવું પણ ફરમાવ્યું છે કે: “ઈન્ના અલીય્યન લહમહૂ મિન લહમી વ દમોહૂ મિન દમી.” અર્થાત: “અલી અ.સ.ના શરીરનું માંસ મારા માંસમાંથી છે અને તેમના શરીરમાં જે રક્ત છે તે મારા રક્તમાંથી છે.” (કન્ઝુલ ઉમ્માલ, ભાગ ૧૨, પાન નં ૧૧૧૭)

ઈમામ અલી અ.સ. રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ના ઘરે રહીને જ ગુપ્ત વિદ્યાઓ ગૂઢ રહસ્યો અને વિદ્યમાન વિદ્યાઓ પ્રાપ્ત કરી તે દરેકમાં પારંગત બન્યાં હતાં અને આ વિદ્યાઓ હઝરત અલી અ.સ.એ એટલા દરજ્જા સુધી પ્રાપ્ત કરી કે રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.એ પોતે ફરમાવ્યું કે: “આઅલમો ઉમ્મતી મિન બાઅદી અલી યિબ્ને અબી તાલિબ.” અર્થાત: “મારા પછી મારી ઉમ્મતમાં સૌથી વધારે વિદ્વાન વ્યક્તિ અલી ઈબ્ને અબી તાલિબ છે.” (કન્ઝુલ ઉમ્માલ, ભાગ ૧૨, પાન નં ૧૨૧૭) ઈમામ અલી અ.સ. પોતે પણ ફરમાવતાં રહેતાં હતાં કે “સલૂની કબ્લા અન તફકેદૂની ફ-ઈન્ની લા ઉસ્અલો અન શૈઈન દૂનલ-અર્શ ઈલ્લા અખ્બરતો અન્હો.” અર્થાત: “મને તમો જે કાંઈ પુછવા માગતાં હોય તે તમો મને ખોઈ બેસો તે પહેલાં -એટલે કે મારૂ અવસાન થઈ જાય તે પહેલાં- પૂછી લો કેમકે મને આકાશ નીચેની જે કોઈ પણ વસ્તુ બાબતે પૂછવામાં આવે તે અંગે હું જવાબ આપી શકું તેમ છું.” (કન્ઝુલ ઉમ્માલ, ભાગ ૧૫, પાન નં ૪૧૭)

ઈમામ અલી અ.સ.એ પોતે જ પોતાના બાળપણ વિશે ફરમાવ્યું છે કે: “તમો જાણો છો કે રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. સમક્ષ મારો શું દરજ્જો હતો અને આપ સ.અ.વ.ની સાથેનું મારું સામિપ્ય કેટલી હદે હતું! જ્યારે હું બાળક હતો ત્યારે રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. મને પોતાની સાથે જ સુવડાવતાં હતાં અને મને પોતાની છાતીસરસો ચાંપીને રાખતાં હતાં, મને પોતાની પથારી ઉપર જ સુવડાવતાં હતાં, એટલે સુધી કે મારા શરીરને પોતાના પવિત્ર શરીર સાથે ચોંટાડી દેતાં હતાં અને

પોતાના પવિત્ર શરીરની સુગંધ મને સુંઘાડતાં હતાં. ક્યારેક કોઈ વસ્તુ પોતાના પવિત્ર મોઢામાં જ ચાવીને મને ખવડાવતાં હતાં. આપ સ.અ.વ.એ કદી મારી પાસેથી કાંઈ પણ ખોટું (જુઠી બાબત) સાંભળ્યું નથી અને મારામાં કોઈ ક્ષતિ-ભૂલ નિહાળી નથી..... અને જેવી રીતે ઊંટડીનું બચ્ચું તેની માની સાથે રહે છે તેવી જ રીતે હું પણ આપની પાછળ પાછળ જ ચાલતો હતો અને ઘરમાં રહીએ કે મુસાફરીમાં હોઈએ, હું તેવી રીતે જ આપ સ.અ.વ.ની સાથે જ રહેતો હતો. રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. પોતાના સદ્ચારિત્રનું કોઈને કોઈ દ્રષ્ટાંત મને આપતાં અને મને પણ તેનું અનુકરણ કરતાં રહેવાની આજ્ઞા આપતાં હતાં. દરેક વરસે જ્યારે આપ સ.અ.વ. હિરા નામની ગુફા (ગારે હિરા)માં એકાંતવાસ કરતાં ત્યારે હું જ તેમને જોતો રહેતો હતો. જે ઘરમાં રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. અને ખદીજા કુબરા સલા. હતાં તે ઘર સિવાય બીજા કોઈ ઘરમાં ઈસ્લામ અને ઈમાન પ્રવેશ્યો પણ નહોતો તે સમયગાળામાં તે બન્ને ઉપરાંત એક માત્ર હું જ એવો ત્રીજો વ્યક્તિ હતો કે જે તે ઘરમાં નબુવ્વતની સુગંધને સુંઘતો હતો. આપ સ.અ.વ. ઉપર જ્યારે સૌથી પહેલી વખતે “વહી” (અલ્લાહની વાણી) નાઝિલ થઈ ત્યારે મેં શયતાનની એક ચીંખ સાંભળી હતી. મેં અરજ ગુજારી કે હે ખુદાના રસૂલ! આ અવાજ કેવો (કોનો) છે? આપ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું: “આ શયતાનની ચીંખ છે કે જે એ વાતથી ભયભિત થઈ ગયો છે કે હવે લોકો તેને અનુસરવાનું છોડી દેશે. એમાં શંકાને કોઈ સ્થાન નથી કે હું જે કાંઈ સાંભળું છું તે તમો પણ સાંભળો છો અને હું જે કાંઈ જોઉં છું તે તમો પણ જુઓ છો તફાવત માત્ર એટલો જ છે કે તમો નબી નથી. (પરંતુ) તમો મારા ઉત્તરાધિકારી, મારા વઝીર, સત્યના માર્ગે ચાલનારા અને ઈમાન લાવનારાઓ (મોઅમેનીન)ના સરદાર છો.” (ઈબ્ને હિશામ, અસ-સીરતુન-નબવિય્યહ, પાન નં ૨૬૨)

હઝરત ઈમામ

મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.ની વિદ્વતા

અલ્લામા ઇબ્ને શહેર આશૂબ લખે છે કે: “હઝરતનો પોતાનો જ ઈશદિ છે કે “ઉલ્લિમના મન્તેકિત-તૈર વ ઉતીના મિન-કુલ્લે શયધન.” અર્થાત: અમને પક્ષીઓની ભાષા શીખવાડવામાં આવી છે અને અમને દરેક વસ્તુનું જ્ઞાન આપવામાં આવ્યું છે.” (મનાકિબે શહેર આશૂબ, ભા ૫, પા ૧૧)

“રૌઝતુસ-સફા”માં લખવામાં આવ્યું છે કે આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “ખુદાના સમ! અમો પૃથ્વી અને આકાશમાં અલ્લાહના જ્ઞાનના ખજાનાઓના સંરક્ષકો છીએ, અમો તે સઘળું જ્ઞાન ધરાવીએ છીએ, અમો જ “શજરએ નબુવ્વત” (નબુવ્વતનું વૃક્ષ) અને “મઅદને હિક્મત” (ડહાપણ અને જ્ઞાનની ખાણ) છીએ. વહી (અલ્લાહનો પૈગામ-ખુદાની વાણી) અમારે ત્યાં જ આવતી હતી અને ફરિશ્તાઓ અમારા ત્યાં જ આવતાં રહે છે અને એ કારણે જ આ જગતના સત્તાધિશો અમારાથી ઈર્ષા રાખે છે.”

“લિસાનુલ-વાએઝીન” નામના પુસ્તકમાં છે કે અબૂ મરયમ અબ્દુલ ગફ્ફારનું કથન છે કે હું એક દિવસ હઝરત મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.ની સેવામાં હાજર થયો અને અરજ ગુજારી કે:

૧. મૌલા! કયો ઇસ્લામ શ્રેષ્ઠ છે?

ફરમાવ્યું: “જેમાં પોતાના મોમિન ભાઈને તકલીફ ન થાય.”

૨. કયું સદ્કાર્ય શ્રેષ્ઠ છે?

ફરમાવ્યું: “ધૈર્ય અને ક્ષમા.”

૩. કયો મોમિન સંપૂર્ણ છે?

ફરમાવ્યું: “જેનું ચારિત્ર સાફ હોય.”

૪. કયું ધર્મયુધ્ધ (જિહાદ) શ્રેષ્ઠ છે?

ફરમાવ્યું: “જેમાં પોતાનું જ રક્ત વહે.”

૫. કઈ નમાઝ શ્રેષ્ઠ છે?

ફરમાવ્યું: “જેમાં કુનૂત લાંબુ હોય.”

૬. કયો સદકો (દાન) શ્રેષ્ઠ છે?

ફરમાવ્યું: “જેને કારણે (અલ્લાહ)ની આજ્ઞાના ઉલંઘનમાંથી મુક્તિ મળે.”

૭. જગતના સત્તાધિશો (રાજાઓ) પાસે જવાની બાબતે આપ અ.સ. શું ફરમાવો છો?

ફરમાવ્યું: “કેમકે રાજાઓ (સત્તાધિશો) પાસે જતાં આવતાં રહેવાથી (તેમની સાથે સંબંધ રાખવાથી) ત્રણ વાતો જન્મે છે: ૧. આલોક પ્રત્યેનો પ્રેમ (જગતની લાલસા), ૨. મૃત્યુ ભુલાઈ જાય છે અને ૩. અલ્લાહની મરજીની આધીનતાની બાબતે ઊણપ.”

મેં પુછ્યું: “તો હું ન જાઉં!”

ફરમાવ્યું: “હું આ જગતની જરૂરિયાતો પ્રત્યે અનાસક્ત થવા નથી કહેતો પરંતુ ગુનાહોથી રોકવા માંગુ છું.”

અલ્લામા તબરીએ લખ્યું છે કે: “આપ અ.સ. વિદ્યા, જ્ઞાન, ઈશ્વરપરાયણતા (ઝોહદ) અને સર્વોચ્ચતામાં સમગ્ર જગતથી શ્રેષ્ઠ હતાં, તે એક સર્વસ્વીકૃત અને પ્રખ્યાત હકીકત છે. કુરઆનના જ્ઞાન અને દરેક પ્રકારના જ્ઞાન-વિદ્યાઓ અને શિષ્ટાચારમાં આપ અ.સ. સાથે તુલના થઈ શકે તેવું અન્ય કોઈ છે જ નહીં. મહાન સહાબીઓ, પ્રખ્યાત તાબેઈન (રસૂલે ખુદાના સમયગાળામાં ન હોય પરંતુ રસૂલે ખુદાના સહાબીઓના સમયગાળામાં હોય તેવા લોકો) અને અત્યંત મહાન ધર્મશાસ્ત્રીઓ (ફુકહા)

આપ અ.સ. સમક્ષ (વિદ્યા પ્રાપ્તિને કાજે) ઘુંટણીએ બેસતાં હતાં. આપ હઝરત સ.અ.વ.એ આપ અ.સ.ને જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ અન્સારીના માધ્યમથી સલામ કહેવડાવ્યા હતા અને એવી ભવિષ્યવાણી ફરમાવી હતી કે: “હે જાબિર! મારો આ પુત્ર “બાકિરૂલ ઉલૂમ” (સઘળી વિદ્યાઓને ભેદીને લોકો સુધી પહોંચાડનાર) હશે અને જ્ઞાન અને વિદ્યાના એવા-એવા કોયડાઓ ઉકેલી આપશે કે જગત આશ્ચર્યચકિત રહી જશે.” (અઅલામુલ વરા, પાન નં ૧૫૭)

અલ્લામા શબલંજુએ ફરમાવ્યું છે કે: “ધાર્મિક વિદ્યા (ઇલ્મે દીન), હદીસોની વિદ્યા (ઇલ્મે હદીસ), ઇલ્મે સોનન અને કુરઆનના અર્થઘટનની વિદ્યા (ઇલ્મે તફસીર) અને અન્ય વિદ્યાઓ અને જ્ઞાનના જેટલા ખજાના ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.એ જાહેર કર્યા છે તેટલાં ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના વંશમાંથી બીજા કોઈ થકી જાહેર થયાં નથી.” (અલ-ઈશાદિ, પાન નં ૮૬; નૂરૂલ અબ્સાર, પાન નં ૧૩૧; અરજહુલ મતાલિબ, પાન નં ૪૨૭)

અલ્લામા ઇબ્ને હજર મક્કી લખે છે કે: “એ વ્યક્તિ કે જે મન અને અંતર આત્માથી અંધ થઈ ગયો હોય -જેનું માનસિક સંતુલન ન રહ્યું હોય- અને જેની પ્રકૃતિ જ કલૂષિત થઈ ગઈ હોય તેવી વ્યક્તિ સિવાય બીજો કોઈ પણ વ્યક્તિ ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.ની વિદ્વતા -તેમની બરકતો અને તેમના ઉપકારોને નકારી શકતો નથી. તેથી આપ અ.સ.ને “બાકિરૂલ ઉલૂમ” એટલે કે “વિદ્યા અને જ્ઞાનનો પ્રસાર કરનારા” અને “જામેઉલ ઉલૂમ” એટલે કે “વિદ્યાઓ અને જ્ઞાનને એકત્ર કરનારા” કહેવામાં આવે છે. આપ અ.સ.નો અંતરઆત્મા પવિત્ર -વિદ્યા અને જ્ઞાન પ્રકાશિત- અને આપ અ.સ.નું અસ્તિત્વ સમગ્ર રીતે પુણ્યશાળી હતું. આપ અ.સ.નો સમગ્ર સમય ખુદાની આજ્ઞાકિંતતામાં પસાર થતો હતો. દિવ્યદ્રષ્ટિ ધરાવનારાઓ (આરિફ)ના અંતરમાં આપ અ.સ.ની અસર એટલી હદે છવાઈ ગઈ હતી કે જે વર્ણવી શકાય તેમ છે જ નહીં. આપ અ.સ.ની આજ્ઞાઓ, શિખામણો

અને બોધવચનો એટલા મોટા પ્રમાણમાં છે કે એક પુસ્તકમાં તે સઘળાને તો સમાવી શકાય તેમ જ નથી.” (સવાએકે મોહરેકા, પાન નં ૧૨૦)

અલ્લામા ઇબ્ને ખલ્કાન લખે છે કે: “ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ. પોતાના યુગના સર્વશ્રેષ્ઠ વિદ્વાન (અલ્લામાએ ઝમાન) અને અત્યંત ઉચ્ચ કોટીના આદરણીય સરદાર હતાં. આપ અ.સ. સર્વ પ્રકારની વિદ્યાઓ અને જ્ઞાનમાં અત્યંત પારંગત અને અત્યંત મહાન વિદ્વાન હતાં.” (વફિયાતુલ અઅયાન, ભાગ ૧, પાન નં ૪૫૦)

અલ્લામા ઝહબી લખે છે કે: “આપ બની હાશિમના સરદાર અને અત્યંત મહાન વિદ્વાન હોવાને કારણે “બાકિર” તરીકે પ્રખ્યાત હતાં. આપ અ.સ. વિદ્યા અને જ્ઞાનના મૂળ (તળીયા) સુધી પહોંચી ગયાં હતાં અને આપ અ.સ.એ ગૂઢ રહસ્યોને પૂરેપૂરી રીતે સમજી લીધાં હતાં.” (તઝકિરતુલ-હુફ્ફાઝ, ભાગ ૧, પાન નં ૧૧૧)

અલ્લામા શબરાવી લખે છે કે: “ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.ની વિદ્વતાના વર્ણનો સમગ્ર જગતમાં પ્રખ્યાત થયાં છે. આપ અ.સ.ની પ્રશંસામાં પ્રચૂર પ્રમાણમાં કાવ્યપંક્તિઓ લખવામાં આવી છે. માલિક જહનીએ ત્રણ કાવ્યપંક્તિઓ લખી છે. (ભાષાંતર) જ્યારે લોકો કુરઆને મજીદનું જ્ઞાન મેળવવા માટે કોઈની પાસે જાય તો સમગ્ર કુરૈશનો કબીલો કુરઆનનું જ્ઞાન આપવાની બાબતે અશક્તિ જાહેર કરશે કેમકે તે પોતે પણ આશ્રિત (મોહતાજ) છે અને જો રસૂલ સ.અ.વ.ના ફરઝન્દ ઈમામ મુહમ્મદ બાકિરના મુખે કોઈ વાત નીકળી જાય તો તેઓ અસંખ્ય સમસ્યાઓ અને અર્થઘટનોના ખજાના પીરસી દેશે. આ વ્યક્તિઓ (હઝરાત) એવા તારાઓ છે કે જે દરેક પ્રકારના અંધકારમાં માર્ગદર્શન કરે છે અને એમના પ્રકાશથી લોકો માર્ગદર્શન પામે છે.” (અલ-ઇત્હાફ, પાન નં ૫૨, તારીખુલ-અઘમ્મા, પાન નં ૪૧૩)

આપ અ.સ.ના જ્ઞાનથી ભરેલા કેટલાંક બોધવચનો:-

❁ અલ્લામા મુહમ્મદ બિન તલ્હા શાફ્ફ લખે છે કે જાબિર જોઅફ્રીએ જણાવ્યું છે કે તે એક દિવસ હઝરત ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.ને મળવા ગયો હતો ત્યારે આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું કે: “જાબિર! હું આ લોકની ચિંતાથી સંપૂર્ણપણે મુક્ત છું કેમકે જેની આત્મામાં શુદ્ધ દીન (ખાલિસ દીન) હોય તે આ જગતને ગણકારતો નથી અને તમારે જાણવું જોઈએ કે આ જગત તો તમે તજુ દીધેલી સવારી, ઉતારેલ વસ્ત્રો અને વપરાએલ સ્ત્રી છે. મોમિન આ જગતના જીવનથી સંતુષ્ટ થતો નથી અને તેણે જોએલી વસ્તુઓને કારણે ખુદાનો પ્રકાશ (નૂરે ખુદા) તેનાથી સંતાઈ જતો નથી. મોમિને “તકવા” પર ચાલવું જોઈએ કે જે તેને હમેશાં જાગૃત અને સાવચેત રાખે છે. સાંભળો! આ જગત તો નાશ્વંત સ્થળ છે. આ જગતમાં તો આવાગમન ચાલતું જ રહે છે. આજે આવ્યાં અને કાલે ગયાં અને આ જગત તો માત્ર એક સ્વપ્ન છે. જો નિંદ્રાધીન હોઈએ ત્યારે દેખાય છે અને જાગ્યાં કે તરત કાંઈ હોતું નથી.”

આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

❁ “અભિમાન તે અત્યંત ખરાબ ટેવ છે. મનુષ્યમાં જેટલો ઘમંડ વધારે હશે તેટલી જ તેની બુદ્ધિ ઘટતી જશે અને ભૂંડા માણસનું હથિયાર ગાળાગાળી કરવી તે છે.”

❁ “એક વિદ્વાન (ધર્મિક વિદ્વાન)ના મૃત્યુને શયતાન સતત ભક્તિ કરતાં રહેનારાઓ (આબિદો)ના મૃત્યુથી સારું ગણે છે . સતત ભક્તિ કરનારા એક હજાર લોકો કરતાં એક ધાર્મિક વિદ્વાન શ્રેષ્ઠ છે કે પોતાના જ્ઞાન થકી બીજાને લાભ પહોંચાડતો હોય.”

❁ “મારા અનુયાયીઓ એ લોકો જ છે કે જેઓ અલ્લાહના આજ્ઞાંકિત હોય. અશ્રુઓ અમૂલ્ય છે. (અલ્લાહના સ્મરણમાં અથવા પાપોના પ્રાયશ્ચિતમાં) રડનાર વ્યક્તિને ક્ષમા આપવામાં આવે છે. એ ગાલ કે જેના ઉપર અશ્રુઓ વહેતાં હોય તે કદી અપમાનિત થતાં નથી.”

❁ “આળસ અને વધુ પડતી ચપળતા (બંને) ભૂંડાશની ચાવી છે.”

❁ “ક્ષમાયાચના (દુઆ)થી મૃત્યુ પણ પાછું ઠેલાય છે. સદ્કાર્ય સર્વશ્રેષ્ઠ દાન છે.”

❁ “ખરાબ દુર્ગુણો એ છે કે માણસને પોતાના તદ્દન સ્પષ્ટ દુર્ગુણો દેખાય નહીં અને બીજાના અત્યંત નજીવા દુર્ગુણ પણ દેખાય. એટલે કે પોતાના મોટા ગુનાહોને ગણકારે પણ નહીં અને બીજાઓના અત્યંત નજીવા ગુનાહો પણ તે ખૂબ જ મોટા કરીને જુએ. પોતે તો કાંઈ અમલ ન કરે અને બીજાઓને શિખામણ આપતો રહે.”

❁ “જે તમારા સુખ-સમૃદ્ધિના દિવસોમાં તમારી સાથે ઘનિષ્ઠતા રાખે અને સંકટ-દરિદ્રતાના સમયે તમને તજી દે તે તમારો ભાઈ અને મિત્ર નથી.” (મતાલેબુસ-સુઉલ, પાન નં ૨૭૨)

(પ્રશ્નોત્તરીરૂપે રજુ થનાર લેખમાળા)

પ્રકાશિત દ્રષ્ટાંતો

(હમો પહેલો)

ખુદાવન્દે હકીમે ગુઢ રહસ્યો અને ચિંતનપ્રેરક મુદાઓ સમજાવવા માટે પોતાના પવિત્ર પુસ્તક કુરઆન મજીદમાં વિવિધ પદ્ધતિઓ અપનાવી છે જેથી મનુષ્યને અંધકારમાંથી પ્રકાશ તરફ દોરી શકાય. આપણે પોતે પોતાના જીવનમાં ઘણી વખત અપનાવીએ છીએ તેવી તે પદ્ધતિઓ પૈકીની એક પદ્ધતિ દ્રષ્ટાંત આપીને કોઈ બાબતને સમજાવવી તે છે.

ખુદાવન્દે આલમે ઘણી બાબતોને કુરઆનમાં દ્રષ્ટાંતો આપીને સમજાવી છે.

અમે આ શ્રંખલામાં ક્રમશઃ અને વિષયવાર રીતે આપના માટે કુરઆન મજીદમાંથી પ્રકાશિત દ્રષ્ટાંતો રજુ કરવાના છીએ. આ શ્રંખલાની સામગ્રી મોઝલ્લિમે કુરઆન હુજજતુલ ઈસ્લામ-વલ-મુસ્લેમીન આકાએ મોહસિન કરાતીની કુરઆનના પાઠો અને “તફસીરે નૂર”માંથી એકત્ર કરવામાં આવી છે તદ્ઉપરાંત “તમસીલાતે નૂર” નામના પુસ્તકની સામગ્રીનો પણ લાભ લેવામાં આવ્યો છે.

પ્રશ્ન ૧ : દરેક કાર્યના આરંભે “બિસ્મિલ્લાહિર્રહમા-નિર્રહીમ” કહેવાનું શા માટે કહેવામાં આવ્યું છે?

જવાબ: “બિસ્મિલ્લાહિર્રહમા-નિર્રહીમ” મુસલમાનો માટે શસ્ત્ર અને સંજ્ઞા છે. એક મુસલમાનના દરેક કાર્યમાં ખુદાનો રંગ હોવો જોઈએ. દા.ત. એક ફેક્ટરીમાં બનતા માલસામાન ઉપર તે ફેક્ટરીનું ચિન્હ સંજ્ઞા કે નિશાની (સિમ્બોલ) હોય છે. સંજ્ઞા તદ્દન નાની હોય કે મોટી. દા.ત. વાસણની ફેક્ટરી પોતાના નાના-મોટા તમામ ઉત્પાદિત વાસણો ઉપર પોતાની કોઈ નિશાની મૂકે છે અથવા તો એક દેશ પોતાની સઘળી સંસ્થાઓ, નિશાળો, લશ્કરના કેમ્પ વિગેરેમાં પોતાના દેશનો ધ્વજ (પોતાનો રાષ્ટ્રધ્વજ)

ફરકાવે છે. સમુદ્રમાં તરતાં વહાણ હોય કે સંસ્થાઓમાં ઉપયોગમાં લેવાનું નાનકડું ટેબલ હોય, દરેક ઉપર રાષ્ટ્રધ્વજનું પ્રતિક તો હોય છે જ.

તેવી જ રીતે એક મુસલમાન માટે પણ એ જરૂરી છે કે પોતાના કાર્યોની શરૂઆત “બિસ્મિલ્લાહિર્રહમા-નિર્રહીમ” થી કરે. દ્રષ્ટાંતરૂપે કુરઆન મજીદના દરેક સૂરાની શરૂઆતમાં પણ “બિસ્મિલ્લાહિર્રહમા-નિર્રહીમ” છે જ ને! અને આ “બિસ્મિલ્લાહ”માં ઘણી બરકતો છે. જો કોઈ વ્યક્તિ પોતાના દરેક કાર્યની શરૂઆત આ ‘ઝિક્ર’થી કરવાની ટેવ પાડી લે તો તે ઘણાં અનિચ્છનીય અને ખોટા કાર્યો કરવાથી તે સ્વયં બચી જશે અને તેના સદ્કાર્યોમાં વૃદ્ધિ લાગશે. એનું કારણ એ છે કે અલ્લાહનો ‘ઝિક્ર’ ‘નૂરાની’ હોય છે; જે સદ્કાર્યોમાં વૃદ્ધિ કરે છે અને પાપોના અંધકારને દૂર કરે છે. (સૂરએ હમ્દ, આયત ૧ ના અનુસંધાનમાંથી)

પ્રશ્ન ૨ : દરેક વ્યક્તિ માટે દિવસમાં ઓછામાં ઓછી દસ વખત “એહદેનસ્સિરાતલ-મુસ્તકીમ” (અર્થાત: હે ખુદા! અમને સત્યના માર્ગે દોરી જા) કહેવું કેમ અનિવાર્ય છે? એટલે સુધી કે માઅસૂમીન અ.સ. માટે પણ આ આજ્ઞા છે.

જવાબ: કેમકે માણસ માટે એ જરૂરી છે કે સત્યનો માર્ગ સ્વીકારવામાં અને તેના ઉપર કાયમ રહેવામાં અલ્લાહની સહાયતાની યાચના કરતો રહે. દા.ત. વિજળીના બલ્બને પ્રકાશિત રહેવા માટે વિજળીના પાવરહાઉસ સાથે હમેશાં સંપર્ક રાખવો જરૂરી હોય છે. બધું જ બરાબર હોવા છતાં પણ જો પાવરહાઉસ સાથેનો સંપર્ક કપાઈ જાય તો વિજળીના બલ્બનો પ્રકાશ જતો રહેશે અને અંધકાર છવાઈ જશે. તેવી જ રીતે જો કોઈ મનુષ્યનો ખુદા સાથેનો સંપર્ક તુટી જશે તો તેના જીવનનો સીધો માર્ગ (સત્યનો માર્ગ) ખોવાઈ જશે. તેવી જ રીતે પયગમ્બરો અને ઈમામો માટે પણ સત્યના માર્ગે (રાહે ખુદા) દ્રઢતાપૂર્વક વળગી રહેવા માટે ખુદાની સહાયતા આવશ્યક હોય છે; તેને કારણે પણ હમેશાં “એહદેનસ્સિરાતલ-મુસ્તકીમ” કહેતાં રહેવાની તાકીદ કરવામાં આવી છે. (સૂરએ હમ્દની આયત નં ૬ ના અનુસંધાનમાં)

સર્વશ્રેષ્ઠ...સર્વશ્રેષ્ઠ...સર્વશ્રેષ્ઠ...

(૨૭ રજબ; પયગમ્બર અકરમ સ.અ.વ.ની બેઅસત -પયગમ્બરીની ઘોષણાં-ના સંદર્ભે)

કોઈપણ ધર્મ, દેશ, સંપ્રદાયનો કોઈપણ પુરુષોત્તમ બનવા માંગતો વ્યક્તિ હમેશાં એવું જ ઈચ્છે છે કે તેની સર્વશ્રેષ્ઠ તરીકે ગણના થાય. આપણાં અંતિમ પયગમ્બર કે જેમને ૨૭મી રજબના દિવસે ખુદાએ સમગ્ર માનવજાતના માર્ગદર્શન અને આગેવાની માટે નિયુક્ત કર્યા હતાં. આવો, તેમની આજ્ઞાઓના પ્રકાશમાં જીવનમાં સર્વશ્રેષ્ઠ પ્રાપ્ત કરવાના સિધ્ધાંતોને જાણીને તેમનું અનુસરણ કરવા પ્રયત્ન કરીએ:

સર્વશ્રેષ્ઠ- તમો લોકોમાં	એ વ્યક્તિ છે કે જે પોતાના કુટુંબ અને ઘરના લોકો માટે સર્વશ્રેષ્ઠ હોય છે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- લગ્ન	એ છે કે જે સૌથી સરળ-સાદગી ભર્યું હોય.
સર્વશ્રેષ્ઠ- કાર્ય	એ હોય છે કે જે મધ્યમાર્ગી હોય.
સર્વશ્રેષ્ઠ- આજીવિકા	એ હોય છે કે મનુષ્ય માટે યોગ્ય હોય.
સર્વશ્રેષ્ઠ- પાડોશી	ખુદાવન્દે આલમ સમક્ષ એ વ્યક્તિ સર્વશ્રેષ્ઠ પાડોશી છે કે પોતાના પાડોશીઓ માટે શ્રેષ્ઠ હોય.
સર્વશ્રેષ્ઠ-ભાઈ	તમારા માટે એ છે કે તમારા અવગુણો તમને જણાવીને તમને સાવચેત કરે છે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- ઘર	એ હોય છે કે જેમાં કોઈ અનાથ સાથે પ્રેમભાવ રાખવામાં આવતો હોય અને તેમને વડીલોની જેમ સાચવવામાં આવતાં હોય.
સર્વશ્રેષ્ઠ- મુસલમાન	એ જ છે કે જેની જીભ અને હાથથી બીજા મુસલમાનો સુરક્ષિત રહે.

સર્વશ્રેષ્ઠ- સ્ત્રી (પત્નિ)	એ છે કે જેમનો પતિ તેમને જોઈને ખુશ થઈ જાય. તે તેમની વાત માને, પોતાને અને પોતાની ધન સંપત્તિને પોતાનો પતિ જેનાથી ખુશ ન હોય તેવા કાર્યોમાં વાપરે નહીં.
સર્વશ્રેષ્ઠ- પુરુષ	પોતાના સંપ્રદાયમાં એ લોકો છે કે જેઓ પોતાના કુટુંબીજનો સાથે સખાઈપૂર્વક વર્તે નહીં, તેમને અપમાનિત ન કરે, તેમના ઉપર અત્યાચાર ન કરે અને તેમની સાથે સહૃદયી અને મહેરબાન રહે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- સેવકો	ખુદા સમક્ષ (ખુદાની દ્રષ્ટિએ) એ લોકો છે કે જેઓ લોકોમાં સૌથી વધુ પરહેઝગાર અને સંયમી-આજ્ઞાકારી (મુત્તકી) હોય.
સર્વશ્રેષ્ઠ- હાથ	એ છે કે જે બીજાઓને આપતાં રહે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- મોમિન	એ છે કે જે બીજા મોમિન ભાઈ સાથે હળી મળીને પ્રેમભાવ રાખીને રહે. જે વ્યક્તિ બીજા પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખતો ન હોય અને જે બીજાનો પ્રેમભાવ સ્વીકારતો ન હોય તેનામાં ભલાઈ હોતી નથી.
સર્વશ્રેષ્ઠ- હૃદય (મન)	એ છે કે જેમાં સદ્કાર્યો માટે મોટું સ્થાન હોય.
સર્વશ્રેષ્ઠ- મુલાકાત	એ વ્યક્તિની સાથેની -કે જેની સાથેની મુલાકાત તમને ખુદાના યાદમાં પ્રવૃત્ત કરી દે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- ક્ષમાયાચના	ખુદાની દ્રષ્ટિએ પાપનો ત્યાગ અને પાપનું પ્રાયશ્ચિત છે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- સદકો	એ છે કે જે જરૂરીયાતને પૂર્ણ કરી દે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- ઉમ્મતી	સૌથી પહેલાં એ લોકો કે જે પરિણીત છે અને અપરિણીતોનું સ્થાન તે પછી છે.
સર્વશ્રેષ્ઠ- સમય	એ સમય કે જ્યારે ખુદાની યાદ કરવામાં આવે. પ્રાતઃકાળની ઈબાદતનો સમય.

સંદર્ભસૂચી:- નજહુલ ફસાહા, હદીસ ૧થી૯; મકારેમુલ અખ્લાક, હદીસ ૧૦; બિહારુલ અનવાર, હદીસ ૧૧-૧૨; જામેઉસ્સગીર, હદીસ ૧૪; જામેઉલ અહાદીસ, હદીસ ૧૫; ઇસ્નાઅશરીયાહ, હદીસ ૧૬-૧૭; મુસ્તદરકુલ વસાઈલ, હદીસ ૧૮-૧૯; ઉસૂલે કાફી, હદીસ ૨૦

ઈમામ અલી અ.સ.ની દાનવીરતા અને પરોપકારિતા

ઘબ્બને અબિલ-હદીદે નોધ્યું છે કે:

ઈમામ અલી અ.સ.માં દાનવૃત્તિ એટલી હદે હતી કે આપ અ.સ. રોઝો રાખતાં ત્યારે પણ પોતાનું ઇફતારનું ભોજન જરૂરીયાતવાળાઓને આપી દેતાં હતાં. આયતે કરીમા “વ-યુલ્એમુનત્તઆમા અલા હુબ્બેહી મિસ્કીનવં-વ-યતીમંવ-વ-અસીરા.” (સૂરએ ઇન્સાન, આયત ૮) આપ અ.સ. માટે જ નાઝિલ થઈ છે. અર્થાત: “તેઓ -તેના (અલ્લાહના) પ્રત્યેના પ્રેમના કાજે દરિદ્રો- જરૂરિયાતવાળાઓ, અનાથો અને યુદ્ધ કેદીઓને ખવડાવે છે.”

કુરઆને કરીમનો અર્થ વિસ્તાર કરવાવાળા વિદ્વાનો (મુફ્સસેરીન)એ કહ્યું છે કે કોઈ દિવસ હઝરત અલી અ.સ. પાસે ચાર દિરહમ હોય તો એક દિરહમ રાત્રે, એક દિવસે, ત્રીજો દિરહમ ગુપ્ત રીતે અને એક દિરહમ જાહેરમાં દાન (સદકો) કરતાં હતાં જેમકે આયતમાં છે કે: “અલ્લઝીના યુન્ફેફૂના...” અર્થાત: “એ (લોકો) કે જેઓ પોતાની ધન-દોલતને રાત્રે અને દિવસે, ગુપ્ત રીતે અને જાહેરમાં દાન કરે છે તેમના માટે તેનો બદલો તેમના પરવરદિગાર પાસે છે અને તેમને કોઈ ભય નહીં હોય અને કોઈ પસ્તાવો પણ નહીં હોય.” (સૂરએ બકરહ, આયત ૧૭૪)

عذر اللہ

રિવાયતમાં છે કે આપ અ.સ. પોતે મજુરી કરીને ચહૂદીઓના બગીચાઓમાં પાણી સીંચતાં હતાં અને તેનાથી આપ અ.સ.ના હાથમાં ગાંઠો બંધાઈ જતી હતી તેમ છતાં આપ અ.સ. પોતાની મજુરીની રકમ સદકો કરી દેતાં હતાં અને પોતે ભૂખ્યાં રહેતાં હતાં. એવું પણ કહેવાયું છે કે આપ અ.સ. એ કદીયે કોઈ પણ ચાચકને ના પાડી નથી.

એક વખત એક વ્યક્તિ મુઆવિયા પાસે આવ્યો. મુઆવિયાએ પૂછ્યું: “ક્યાંથી આવો છો?” તે વ્યક્તિએ ચાપલૂસી કરતાં કહ્યું કે: “હું સૌથી કંજુસ વ્યક્તિ (એટલે કે અલી અ.સ.) પાસેથી આવી રહ્યો છું.”

મુઆવિયાએ કહ્યું કે: “તારા ઉપર ફિટકાર હજો! તું એ વ્યક્તિ વિશે આવી વાત કેવી રીતે કરી શકે કે જેની પાસે એક ગોડાઉન ભૂસાથી ભરેલું હોય અને એક ગોડાઉન સોનાથી ભરેલું હોય તો તે સૌથી પહેલાં સોનાનું ગોડાઉન જરૂરિયાતમંદોને આપી દેશે.” (ઇબ્ને અબિલ-હદીદ, શરહે નહજુલ બલાગાહ, ભાગ ૧, પાન નં ૨૧-૨૨)

સફળ કોણ થયો?

શું આ સત્ય અને અસત્ય વચ્ચેના યુદ્ધમાં બની ઉમૈયા અને તેમનું લોહી તરસ્યું અને સંસારપૂજક સૈન્ય સફળ થયું હતું કે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના વફાદાર સાથીઓ કે જેમણે સત્યના કાજે અને અલ્લાહની પ્રસન્નતા મેળવવા માટે પોતાનું સર્વસ્વ કુરબાન કરી દીધું હતું.

વિજય અને સફળતાના ખરા અર્થ અંગે વિચારવામાં આવે તો આ પ્રશ્નનો જવાબ તદ્દન સ્પષ્ટ થઈ જાય છે. વિજય અને સફળતા એ નથી કે મનુષ્ય યુદ્ધના મેદાનમાં પોતાનો જીવ બચાવી લે અથવા શત્રુને મારી નાંખે પરંતુ સાચી સફળતા અને ખરો વિજય તો એ છે કે મનુષ્ય પોતાના ધ્યેયને પ્રાપ્ત કરી તેને સંરક્ષિત કરી તેને આગળ વધારી શકે અને શત્રુને તેના ધ્યેય અને લક્ષ્ય સુધી પહોંચવામાં સફળ થવા ન દે. જો વિજય અને સફળતા, પરાજય અને નિષ્ફળતાની આ વ્યાખ્યાને દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખવામાં આવે તો કરબલાના યુદ્ધનું પરિણામ તદ્દન સ્પષ્ટ થઈ જાય છે.

એ હકીકત છે કે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના વફાદાર સાથીઓ શહીદ થઈ ગયા હતા પરંતુ આ શહાદત આપીને પણ તેમણે પોતાનું લક્ષ્ય અને ધ્યેય પ્રાપ્ત કરી લીધો હતો. ધ્યેય એ હતો કે બની ઉમૈયાના તે નિંદનીય અને ઇસ્લામ-દુશ્મન કાવત્રાને ઉઘાડું પાડી દેવામાં આવે અને તેમનો અસલી ચહેરો લોકોની સામે લાવવામાં આવે. મુસલમાનોમાં પૈયારિક જાગૃતિ આવે અને તેમને અંધકાર યુગ (જાહેલિયતના યુગ), કુફ્રના યુગ, મૂર્તિપૂજના પ્રચારકોથી વાકેફ કરવામાં આવે અને આ લક્ષ્ય અને ધ્યેય સર્વોત્તમ રીતે પ્રાપ્ત થયા હતા.

اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના વફાદાર સાથીઓએ પોતાના પવિત્ર રક્ત વડે બની ઉમૈયાના અત્યાચારના વૃક્ષના મૂળ જ કાપી નાંખ્યા હતા. તેમણે પોતાના પ્રાણોના બલિદાન આપીને બની ઉમૈયાના જુલ્મી અને અત્યાચારી શાસનના પાયા હચમચાવી નાંખ્યા હતા અને તેમનો લજ્જાસ્પદ પડછાયો મુસલમાનોના માથા ઉપરથી દૂર કરી દીધો હતો. ચઝીદે રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ના પ્રાણપ્રિય ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપના વફાદાર સાથીઓને શહીદ કરી દઈને પોતાનો અસલી ચહેરો છતો કરી દીધો હતો. કરબલાના પ્રસંગ પછી જેટલી પણ ક્રાંતિઓ થઈ તે કરબલાના શહીદોના નામથી શરૂ થઈ હતી અને એ બધાની એક જ ઘોષણા હતી: “અમે કરબલાના શહીદોનો બદલો લઈશું” બની અબ્બાસના શાસનકાળ સુધી આ જ પરિસ્થિતિ રહી હતી અને બની અબ્બાસે પોતે પણ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ખૂનના બદલાના બહાને જ શાસન ઉપર કબજો મેળવ્યો હતો; જો કે શાસન પર કબજો જમાવ્યા પછી તે લોકોએ પણ જુલ્મ અને અત્યાચાર શરૂ કરી દીધા હતા.

શું કરબલાના શહીદો માટે એના કરતાં મોટી સફળતા અને મહાન વિજય બીજો શું હોઈ શકે કે તેમણે પોતાનો લક્ષ્ય તો મેળવી લીધો જ, ધ્યેય પ્રાપ્તિ તો તેમને મળી જ પરંતુ સાથે સાથે તેઓ અત્યાચાર પીડિત અને જુલ્મમાં સપડાએલા તમામ મનુષ્યોને સ્વાધીનતાનો પાઠ શીખવાડી ગયા.

દીનની જાણકારી

આપણા માઅસૂમીન અ.સ.ના સંતાનો

વહાલા બાળકો! આવો, આજે અમે તમને આપણાં ચૌદ માઅસૂમીન (અ.સ.)ના સંતાનો (દીકરા-દીકરીઓ) વિશે જાણકારી આપીએ. તો ધ્યાનથી વાંચો:

(૧) આપણાં નબી સ.અ.વ.: આપના ત્રણ દીકરા હતાં. તે પૈકી એકનું નામ તૈયબ વ તાહિર હતું, બીજાનું નામ અબ્દુલ્લાહ હતું અને ત્રીજાનું નામ ઈબ્રાહીમ હતું. આપના ત્રણ દીકરાઓ બાળપણમાં જ ગુજરી ગયાં હતાં. આપને ફક્ત એક માત્ર દીકરી હતી; તેમનું નામ ‘ફાતેમા ઝહરા (સલા.)’ હતું.

(૨) હઝરત અલી અ.સ.: આપના સંતાનોની કુલ સંખ્યા ૨૭ છે. તેમાં દીકરાઓમાં પ્રખ્યાત નામો ઈમામ હસન અ.સ., ઈમામ હુસૈન અ.સ., મુહમ્મદ હનફિય્યહ, જનાબ અબ્બાસ અ.સ. અલમદારે કરબલા વિગેરેના અને દીકરીઓમાં પ્રખ્યાત નામો જનાબ ઝૈનબ સલા., જનાબ ઉમ્મે કુલસૂમ સલા., જનાબ રમલા, જનાબ નફીસા વિગેરેના છે.

(૩) હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલા.: આપના સંતાનોની સંખ્યા પાંચ છે. ઈમામ હસન અ.સ., ઈમામ હુસૈન અ.સ., જનાબ ઝૈનબ સલા., જનાબ ઉમ્મે કુલસૂમ સલા. અને એક દીકરાનું નામ મોહસિન હતું જેમને ગર્ભવિસ્થામાં જ શત્રુઓ દ્વારા શહીદ કરી દેવામાં આવ્યાં હતાં.

(૪) ઈમામ હસન અ.સ.: આપના સંતાનોની સંખ્યા ૧૫ હતી. પુત્રોમાં જનાબ ઝૈદ, હસન મુસન્ના, કાસિમ અ.સ., અબ્દુલ્લાહ, અબ્દુર્રહમાન, હુસૈન, અસરમ, તલહા વિગેરે અને પુત્રીઓમાં ઉમ્મે સલમા, રુકય્યાહ, ઉમ્મે અબ્દુલ્લાહ અને ફાતેમા.

(૫) ઈમામ હુસૈન અ.સ.: આપના પાંચ સંતાનો હતાં; પુત્રોમાં ઈમામ સજ્જાદ અ.સ., અલી અકબર અ.સ., જાઅફર, અબ્દુલ્લાહ (અલી અસગર અ.સ.) અને બે દીકરીઓ સકીના સલા. અને રુકય્યા હતાં.

(૬) ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.: આપના પંદર સંતાનો હતાં. તેમના પુત્રોમાં પ્રખ્યાત નામો ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ., જનાબ અબ્દુલ્લાહ, જનાબ ઝૈદ, મુહમ્મદ અસગર વિગેરે અને પુત્રીઓમાં પ્રખ્યાત નામ ફાતેમા, ઇલ્લિયા, ઉમ્મે ફુલસૂમ વિગેરે છે.

(૭) ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.: આપના સંતાનોની સંખ્યા સાત છે. જેમાં દીકરાઓના નામ ઈમામ સાદિક અ.સ., અબ્દેલ્લાહ, ઈબ્રાહીમ, ઉબૈદુલ્લાહ, અલી અને દીકરીઓના નામ ઝૈનબ અને ઉમ્મે સલમા હતાં.

(૮) ઈમામ સાદિક અ.સ.: આપના દસ સંતાનો હતાં. જેમાં ઈમામ મૂસા કાઝિમ અ.સ., ઇસ્માઈલ, અબ્દુલ્લાહ, ઇસ્હાક, મુહમ્મદ, અબ્બાસ અને અલી નામના દીકરાઓ અને ઉમ્મે ફરવાહ, અસ્માઅ અને ફાતેમા નામની દીકરીઓ હતી.

(૯) ઈમામ કાઝિમ અ.સ.: આપના સંતાનોની સંખ્યા ૩૭ કહેવાય છે. જેમાં દીકરાઓમાં મશહૂર નામો ઈમામ રિઝા અ.સ., ઈબ્રાહીમ, હમ્મા, જાઅફર, સુલૈમાન, ઝૈદ, હુસૈન વિગેરેના અને દીકરીઓમાં બે દીકરીઓના નામ ફાતેમા અને રુકય્યા અને બીજી દીકરીઓના નામ ઝૈનબ, ઉમ્મે ફુલસૂમ અને ખદીજા હતું. આપની એક દીકરીનું નામ હકીમા પણ હતું. આ સિવાય પણ અન્ય દીકરા-દીકરીઓ હતા.

(૧૦) ઈમામ રિઝા અ.સ.: આપના ફક્ત એક જ પુત્ર હતાં જેમનું નામ ઈમામ મુહમ્મદ તકી અ.સ. હતું જેમને ‘જવાદ’ પણ કહેવામાં આવે છે.

(૧૧) ઈમામ જવાદ અ.સ.: આપની ઔલાદની સંખ્યા ૪ છે. જેમાં ઈમામ હાદી અ.સ., મૂસા મુબરકાઅ, ફાતેમા અને ઈમામાનો સમાવેશ થાય છે.

(૧૨) ઈમામ હાદી અ.સ.: આપની ઔલાદની સંખ્યા પાંચ હતી. ઈમામ હસન અસ્કરી અ.સ., હુસૈન, મુહમ્મદ અને આયેશા, એક પુત્રનું નામ જાઅફર પણ હતું જેમણે ઈમામ હસન અસ્કરી પછી પોતાની ઈમામતનો મૂઠો દાવો કર્યો હતો.

(૧૩) ઈમામ હસન અસ્કરી અ.સ.: આપના ફક્ત એક ફરઝંદ ઈમામ મહદી (અજ.) છે જે આજે પણ “પરદએ ગૈબ”માં જીવિત છે.

(૧૪) ઈમામ મહદી અજ.: આપના માટે કોઈને એ બાબત અંગે સાચી જાણકારી નથી કે આપે લગ્ન કર્યા હતાં કે આપને સંતાન થયાં છે કે કેમ.

આપણાં માઅસૂમીન અ.સ.ના સંતાનોની સંખ્યા અને તેમના નામો વિશેની જે જાણકારી અમે તમને ઉપર આપી છે તેને ધ્યાનપૂર્વક વાંચીને યાદ કરી લેજો અને પોતાના માતા-પિતા, મિત્રો વિગેરેને સંભળાવજો.

શીઆઓના ત્રણ સમૂહો

ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

“અશીઅતો સલાસુન: મુહિબ્બુન વાવ્વુન ફ-હોવા મિન્ના વ મુતઝયેનુન બિના વ નહનો ઝૈનુન લેમન તઝયના બિના, વ મુસ્તાઅકિલુન બિનન-નાસા વ મનિસ્તાઅકલા બિના ઇફતકરા.”

શીઆઓના ત્રણ સમૂહો છે:

૧. અહલેબૈત અ.સ.ના સાચા અને (તેમને) પ્રગાઠ રીતે ચાહનારાઓ કે જેઓ અમારા પૈકીના જ છે.

૨. બીજો સમૂહ એ છે કે જે અમારા પ્રતાપે આદર અને સ્મૃદ્ધિ મેળવે છે અને અમો પણ એવા લોકો માટે આદર અને સ્મૃદ્ધિનું કારણ છીએ કે જેઓ અમારા થકી આદર અને સ્મૃદ્ધિ મેળવે છે.

૩. ત્રીજો એ સમૂહ છે કે જે અમારા થઈ (અમારા નામે) લોકો પાસેથી મેળવીને ખાય છે અને અમો (અહલેબૈત અ.સ.)ને પોતાના જીવનની આજીવિકાનું સાધન બનાવે છે અને જે લોકો અમો (અહલેબૈત અ.સ.)ને પોતાનું જીવન ચલાવવા માટેનું સાધન બનાવે છે તેઓ દરિદ્ર છે, તેઓ દરિદ્ર થઈ જાય છે.

પશ્ચિમની સંસ્કૃતિ કરતાં ઇસ્લામે સ્ત્રીઓને

વધુ આદરને પાત્ર ગણી છે

આજથી ચૌદસો વરસ પહેલાં ઇસ્લામે મા, બહેન અને પત્ની તરીકે સ્ત્રીઓને જે અધિકાર આપ્યાં છે તેની સામે પશ્ચિમની સંસ્કૃતિએ તો સ્ત્રીઓની અવગણના કરીને તેને એક વૈપારિક વસ્તુ તરીકે ગણી છે.

અત્રે પશ્ચિમનું આંધળું અનુકરણ કરનારાઓ ખાસ કરીને મુસલમાનોને એ પ્રશ્ન પુછવાનું મન થાય છે કે શું તમે ક્યારેય પશ્ચિમના લોકોને ઇસ્લામી તહેવારો જેવા કે ઈદુલ ફિત્ર, ઈદે અઝહાને આપણી સાથે, આપણી રીતે મનાવતાં જોયાં છે? અથવા કોઈ બાબતે આપણી સંસ્કૃતિ અને આપણાં રીત રિવાજોનું અનુકરણ કર્યું હોય? આપણી ઇસ્લામી જીવનશૈલીને પોતાની જીવનશૈલી તરીકે અપનાવી હોય? માત્ર સ્ત્રીઓના સંદર્ભે જોવામાં આવે તો શું તેમણે ઇસ્લામની સ્ત્રીઓ સંબંધિત આજ્ઞાઓ અને કાનૂનો પર અમલ કર્યો હોય???!!!

જો આ પ્રશ્નનો જવાબ “નકારાત્મક” છે તો પછી આપણે કેમ પશ્ચિમની સંસ્કૃતિનું આંધળું અનુકરણ કરીએ છીએ? શું એનો એવો અર્થ નથી થતો કે અલ્લાહ ન કરે (નઉઝો બિલ્લાહ) ઇસ્લામ એક સંપૂર્ણ જીવનશૈલી નથી? આ બાબતે શું પશ્ચિમની સંસ્કૃતિ ઇસ્લામ કરતાં વધુ આગળ છે? પ્રગતિશીલ છે??

અહિયાં અમો પશ્ચિમની કેટલીક સન્નારીઓ, તેમાં પણ ખાસ કરીને ઈંગ્લેન્ડના માજી પ્રધાન મંત્રી ટોની બ્લેરની નવમુસ્લિમ સાળી “લૂઈરન બૂથ” અને નોર્વેની એક અન્ય નવમુસ્લિમ સન્નારીના ઈન્ટરવ્યુની વિગતો આપીને એ પ્રસ્થાપિત કરીશું કે ઇસ્લામમાં સ્ત્રીઓનું સ્થાન કેટલું ઉચ્ચ છે અને પશ્ચિમની સંસ્કૃતિમાં સ્ત્રીઓના સ્થાનની શું દશા છે! કે જેથી કરીને દૂધનું દૂધ અને પાણીનું પાણી થઈ જાય. ઈમામ ખુમૈની રહ. જેવા એક અત્યંત મહાન વ્યક્તિએ ઇસ્લામી ક્રાંતિ પછી ૨૦ જમાદિયુસ્સાની એટલે કે “ખાતૂને જન્નત સૈયદતુન્નિસાઈલ-આલમીન”ના પુણ્યશાળી

જન્મદિવસને “વિશ્વ સત્રારી દિવસ” જાહેર કરીને એ હકીકત સાબિત કરી આપી છે કે ઇસ્લામ એક જીવિત ધર્મ છે અને જીવનની સઘળી સમસ્યાઓનો ઉકેલ જેમાં છે તેવો એક સંપૂર્ણ જીવનશૈલી ધરાવતો ધર્મ છે.

માજી બ્રિટીશ વડાપ્રધાન ટોની બ્લેરની સાળી ‘લૂઈસ બૂથ’એ (કે જેની ઇસ્લામ ધર્મ અંગીકાર કર્યો તે પછીની પરદા અને હિજાબ સાથેનો અને ઇસ્લામ ધર્મ અંગીકાર કર્યો તે પહેલાંનો પરદા વગરનો ફોટો આ સાથે રજુ કર્યા છે અને જે ઇસ્લામમાં અને પશ્ચિમી સંસ્કૃતિમાં સ્ત્રીઓના સ્થાનની બોલતી તસ્વીરો છે.) કહ્યું છે કે: “ઇસ્લામ પ્રત્યેનો તેમનો આદર અને તેમાં તેમના આકર્ષણનો આરંભ તેમના ગાઝાના પ્રવાસથી થયો હતો. તેમણે કહ્યું છે કે છ અઠવાડિયા પહેલાં જ્યારે હું ઈરાન આવી હતી ત્યારે કુમમાં સ્થિત “કરીમએ અહલેબૈત હઝરત ફાતેમા માઅસૂમા સલા.”ના રોઝા (હરમ)ની ઝિયારતનું સદ્ભાગ્ય મને પ્રાપ્ત થયું હતું ત્યારે મને સૌ પ્રથમ વખત અલ્લાહની સાથેના સંપર્ક અને સંબંધનો સાક્ષાત્કાર થયો હતો. આ અલ્લાહ સાથેના સંબંધનો મારો પ્રથમ અનુભવ હતો.”

લાયરન બૂથે કહ્યું છે કે: “હું હઝરત માઅસૂમા સલા.ના રોઝા (હરમ)માં ઝરીહ પાસે ગઈ અને પોતાના હાથ વડે તેનો સ્પર્શ કર્યો તો અનાયાસે મારાથી બોલાઈ ગયું: “અલ્લાહ તારો પાડ (શુક)” તેમણે કહ્યું કે: “આ શબ્દો અનાયાસે મારા મોઢામાંથી સરી પડ્યાં હતાં. જ્યારે હું તો મુસલમાન પણ નહોતી. મેં આ પ્રવાસ અંગે પણ અલ્લાહનો પાડ માન્યો કે જેને કારણે મને આ હરમની ઝિયારત (દર્શન)નું સદ્ભાગ્ય સાંપડ્યું.”

ફારસ ન્યુઝ એજન્સીના પ્રતિનિધિ સાથે વાત કરતાં પોતે ઇસ્લામ ધર્મ શા માટે અંગીકાર કર્યો તેનું કારણ જણાવતાં લાયરન બૂથે કહ્યું કે મેં જ્યારે પ્રથમ ઇસ્લામને બરાબર સમજી લીધો અને તેના માટે મારા મનમાં આદર ઉદ્ભવ્યો તે ગાઝામાં ૨૦૦૫નું વરસ હતું. તેમણે કહ્યું કે: “મારી સૌથી મોટી ઈચ્છા એ છે કે યહૂદી શાસન વિરુદ્ધની લડાઈમાં સઘળા પેલેસ્ટાઈનની જનતા એકજુટ થઈ જાય.”

જંગલી પ્રાણીઓ

પાળી ન શકાય તેવાં તમામ પ્રાણીઓનો સમાવેશ જંગલી પ્રાણીઓમાં થાય છે. જંગલી બિલાડી, કૂતરા અને હાથી પણ જંગલી પ્રાણી જ છે. આ પ્રાણીઓ જંગલમાં સ્વતંત્ર રીતે વસવાટ કરતાં હોય છે. અમુક જંગલી પ્રાણીઓ સામાજિક મનોવૃત્તિ ધરાવતાં હોય છે અને તેઓ ઝૂડમાં રહેવાનું પસંદ કરે છે જ્યારે કે અમુક સાવ એકલાં વિહરવાનું પસંદ કરે છે.

ધોમધખતા તડકાવાળા રણ પ્રદેશોથી માંડી અને હિમાચ્છાદિત પર્વતો સુધીના લગભગ બધાં જ પ્રકારનાં સ્થળે જંગલી પ્રાણીઓ વસવાટ કરતાં જોવા મળે છે. તેઓ માંસાહારી એટલે કે માંસ ખાનાર, શાકાહારી એટલે કે છોડ તેમજ વનસ્પતિ ખાનાર તેમજ સર્વાહારી એટલે છોડ અને માંસ બન્ને ખાનાર હોઈ શકે છે.

સિંહ

સિંહ એ વિશાળ જંગલી બિલાડી જેવાં હોય છે. આફ્રિકા અને એશિયામાં જોવા મળતા સિંહ ખૂબ જ શક્તિશાળી શિકારી છે. તેઓને માનવ સિવાય અન્ય કોઈનો પણ ડર હોતો નથી. તેથી જ તેને વારંવાર “જંગલના રાજા” તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

સિંહની કેશવાળી

પુખ્ત વયના નર સિંહની ગરદનની આસપાસ લાંબાં વાળ હોય છે, આ લાંબાં વાળ એટલે સિંહની કેશવાળી. સિંહ જ્યારે બે વર્ષની ઉંમરનો થાય ત્યારે કેશવાળી ઊગવાની શરૂઆત થાય છે અને પાંચ વર્ષની ઉંમર સુધીમાં તો તે લાંબી થઈ જાય છે. સિંહ એકમાત્ર એવી બિલાડી છે જે કેશવાળી ધરાવે છે.

સિંહનું ટોળું

સિંહ એકમાત્ર એવી બિલાડી છે જેને ટોળામાં રહેવાનું પસંદ છે, તેના સમૂહને અંગ્રેજીમાં “પ્રાઈડ” તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આ ટોળામાં ૪૦ સુધીની સંખ્યા હોય છે, જેની અંદર લગભગ બારેક જેટલી સિંહણ, તેનાં બચ્ચાં અને એક બે સિંહનો સમાવેશ થાય છે. નર સિંહ ટોળાનું ક્ષેત્ર અને સીમા તેમજ બચ્ચાંઓનું રક્ષણ કરે છે, જ્યારે માદા સિંહ મોટા ભાગે શિકાર કરે છે.

શિકાર અને ભોજન

સિંહ મોટા ભાગે ટોળામાં શિકાર કરે છે અને આ ટોળામાં સિંહણ એ મુખ્ય શિકારી હોય છે. તેઓ હરણ, ઝીબ્રા અને જંગલી ગાય જેવાં મોટા પ્રાણીઓનો જ શિકાર કરે છે. શિકાર બાદ ટોળાના તમામ સભ્યો ભેગાં મળી અને આ ખોરાક ખાય છે. જ્યારે ખોરાક ઓછો હોય છે ત્યારે સિંહ, ઝરખ અને જંગલી કૂતરાઓ પાસેથી ખોરાકની ચોરી કરે છે.

- સિંહ એક દિવસના ૨૧ કલાક જેટલો સમય સૂવામાં અને આરામ કરવામાં પસાર કરે છે.
- સિંહ ૪ થી ૫ દિવસ સુધી પાણી વગર ચલાવી શકે છે.
- એશીયાઈ સિંહ, ભારતની અંદર માત્ર ગુજરાત રાજ્યના ગીરના જંગલોમાં જ જોવા મળે છે.
- અમેરિકી સિંહ ૧૦,૦૦૦ વર્ષો પહેલાં દક્ષિણ અને ઉત્તર અમેરિકામાં વસવાટ કરતાં જોવા મળતા હતા.

વાઘ

તમામ જંગલી બિલાડીઓમાં વાઘ સૌથી મોટું પ્રાણી છે. તેઓને સુંદર પટ્ટાવાળું શરીર અને સફેદ પેટ હોય છે. જો કે હકીકતમાં વાઘ એકમાત્ર એવી બિલાડીની જાત છે જેને પટ્ટાવાળી સુંવાળી ચામડી હોય છે. વાઘ બારેમાસ લીલાં ઉષ્ણકટિબંધ જંગલો, એશિયાનાં ઘાસનાં મેદાનો તેમજ લાકડાનાં જંગલો (ભારતથી રશિયાના પૂર્વીય પ્રદેશ સુધી)માં વસવાટ કરે છે.

અમુર વાઘ

અમુર (સાયબેરીયન) વાઘ ચીનના બોરીઅલ જંગલમાં, ઉત્તર કોરીઆ તેમજ રશિયામાં જોવા મળે છે. આ સૌથી મોટા વાઘ છે. અમુર વાઘ અત્યારે લુપ્ત થઈ રહેલી જાતિમાં આવે છે. અત્યારે આખા વિશ્વમાં તેની સંખ્યા માત્ર ૪૦૦ જેટલી છે.

બંગાળના વાઘ

ભારતના બંગાળમાં જે જોવા મળે છે તે વાઘની એક સામાન્ય જાતિ છે. બાંગ્લાદેશ, ભુતાન, ચીન, ભારત, મ્યાનમાર અને નેપાળમાં પણ તે જોવા મળે છે. ભારતમાં બંગાળની અંદર આ વાઘની ઘણી બધી વસ્તી છે.

સફેદ વાઘ

જ્યારે માતા અને પિતા બન્ને અલગ અલગ કૂળના હોય ત્યારે સફેદ વાઘનો જન્મ થાય છે. આ વાઘ જંગલમાં જોવા મળતા નથી, સામાન્ય રીતે પ્રાણીસંગ્રહાલયના બંધનમાં ઉછરતા આ વાઘ સમગ્ર વિશ્વના પ્રાણીસંગ્રહાલયમાં જોવા મળે છે.

લુપ્ત થઈ રહેલાં પ્રાણીઓ

૨૦મી સદીની શરૂઆતમાં જંગલોની અંદર વાઘની સંખ્યા લગભગ એક લાખ જેટલી હતી. જે આજે ચાર હજારથી પણ ઓછી છે. વાઘ હવે ધીરે ધીરે લુપ્ત થવાની અણી ઉપર છે. વાઘનો શિકાર ખૂબ જ થાય છે અને તેનાથી બચવા માટે વાઘ પાસે સુરક્ષિત જગ્યાનો અભાવ હોવાથી મોટાભાગના વિસ્તારોમાં તેની વસ્તી ઘટી રહી છે. વાઘ તેની સુંદર રૂંવાટીવાળી ચામડી અને તેનાં શરીરના વિવિધ ભાગો માટે શિકાર કરી મારી નાખવામાં આવે છે.

- વાઘના શરીર ઉપર આવેલાં પટ્ટા પણ માનવીની આંગળીના ટેરવાની છાપ જેવાં હોય છે. બે વાઘની આ છાપ ક્યારેય એક સમાન હોતી નથી.
- વાઘની ગર્જના ત્રણ કિલોમીટર (અંદાજે બે માઈલ) સુધી સાંભળાઈ શકે છે.
- ઈન્ડોનેશિયાના સુમાત્રામાં જોવા મળતા વાઘ સુમાત્રન વાઘ તરીકે ઓળખાય છે. તે વાઘની સૌથી નાની પેટા જાતિ છે.

PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960

₹/. 30

REGISTERED UNDER POSTEL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018 VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO's AHMEDABAD CITY DIVISION, PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440

PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF

HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960

AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004

AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440

EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

